

คำแถลงนโยบาย

ของ
คณะรัฐมนตรี
นายอนุทิน ชาญวีรกูล นายกรัฐมนตรี
แถลงต่อรัฐสภา
วันจันทร์ที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๖๘

ท่านประธานรัฐสภาที่เคารพ

ตามที่ได้มีประกาศพระบรมราชโองการแต่งตั้งให้กระผมดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๗ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๖๘ และแต่งตั้งรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๙ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๖๘ นั้น บัดนี้ คณะรัฐมนตรีได้กำหนดนโยบายการบริหารราชการแผ่นดินที่ยึดมั่นการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข โดยมีความสอดคล้องกับหมวด ๕ หน้าที่ของรัฐ และหมวด ๖ แนวนโยบายแห่งรัฐตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ตลอดจนยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) เรียบร้อยแล้ว

คณะรัฐมนตรีจึงขอแถลงนโยบายต่อรัฐสภาและพี่น้องประชาชนให้ทราบถึงหลักการบริหารราชการแผ่นดินและนโยบายสำคัญของรัฐบาล โดยรัฐบาลภายใต้การนำของกระผม จะยึดหลักการสำคัญ ๓ ประการ ได้แก่

- พิทักษ์รักษาไว้ซึ่งสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์
- ยึดมั่นการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
- ยึดมั่นในหลักนิติธรรม การบังคับใช้กฎหมายอย่างเป็นธรรม และการบริหารราชการแผ่นดิน

บนพื้นฐานของธรรมาภิบาล เพื่อประโยชน์ของพี่น้องประชาชน

ท่านประธานรัฐสภาที่เคารพ

รัฐบาลได้เข้าสู่การบริหารราชการแผ่นดินภายใต้สถานการณ์ที่ประเทศไทยกำลังเผชิญกับความไม่แน่นอนรอบด้านทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ และภูมิรัฐศาสตร์ของโลก ซึ่งปัจจัยทั้งหลายเหล่านี้ส่งผลกระทบต่อความสามารถในการแข่งขันของประเทศ โอกาสในการสร้างรายได้ของพี่น้องประชาชน และการดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการ

ด้วยระยะเวลาที่มีอยู่จำกัดและงบประมาณที่รัฐบาลนี้ไม่ได้เป็นผู้จัดทำ ทั้งยังเป็นรัฐบาลเสียงข้างน้อย รัฐบาลจึงจำเป็นต้องเร่งดำเนินการแก้ปัญหาที่ประเทศกำลังเผชิญอยู่ในขณะนี้ ได้แก่ ภัยด้านเศรษฐกิจ ภัยด้านความมั่นคง ภัยด้านสังคม และภัยด้านสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ควบคู่กับการต้องวางรากฐานของประเทศ การขับเคลื่อนการพัฒนาความสามารถในการแข่งขันของประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตลอดจนการสร้างระบบเศรษฐกิจที่โปร่งใส เป็นธรรม และยั่งยืน การสร้างความมั่นคง ความสงบเรียบร้อยและสันติสุขให้เกิดขึ้นกับประเทศชาติบ้านเมือง และการเสริมสร้างความไว้วางใจจากประชาชน การดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อลดปัญหาภัยพิบัติทางธรรมชาติ

รัฐบาลนี้จะสนับสนุนการจัดทำประชามติและการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญโดยรับฟังเสียงของพี่น้องประชาชน และสร้างการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนเพื่อให้สอดคล้องกับคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญและเพื่อธำรงไว้ซึ่งระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

ท่านประธานรัฐสภาที่เคารพ

รัฐบาลได้กำหนดนโยบายสำคัญที่จะเป็นการแก้ไขปัญหาเร่งด่วนของประเทศ เพื่อคืนความเชื่อมั่นและความสุขให้กับพี่น้องคนไทย ดังนี้

ด้านเศรษฐกิจ

๑. สร้างรายได้ ลดรายจ่ายให้กับพี่น้องประชาชนในการใช้ชีวิตประจำวัน อาทิ ค่าพลังงาน ค่าน้ำดื่มสะอาด ค่าโดยสาร ค่าผ่านทาง เพื่อให้มีกำลังในการใช้จ่ายใช้สอยมากขึ้น โดยจัดทำโครงการคนละครึ่ง การบริหารจัดการราคาสินค้าเกษตรให้อยู่ในระดับที่เหมาะสมควบคู่กับการสร้างโอกาสในการสร้างรายได้และความสามารถในการแข่งขันแก่ผู้ค้ารายย่อย ผู้ประกอบการ รวมถึงเกษตรกรและชุมชนในท้องถิ่นให้มั่นคงแข็งแรงขึ้นผ่านกลไกความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และท้องถิ่น โดยมุ่งเน้นการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการเรียนรู้ทักษะใหม่ (Reskill) และการเพิ่มทักษะ (Upskill) เพื่อเพิ่มผลิตภาพ (Productivity) และสร้างโอกาสให้คนไทยมีรายได้มากขึ้น และส่งเสริมการใช้พลังงานแสงอาทิตย์ในการผลิตไฟฟ้าภาคครัวเรือนและกิจกรรมทางการเกษตร เพื่อเพิ่มรายได้ให้กับประชาชนและชุมชนและเพิ่มพลังงานสีเขียวตามความต้องการของทุกภาคส่วน

๒. แก้ไขปัญหาหนี้สินและเพิ่มสภาพคล่องบนพื้นฐานความเสี่ยงที่เป็นธรรมระหว่างสถาบันการเงินและผู้กู้ โดย

๒.๑ หนี้ภาคประชาชน ช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาหนี้รายบุคคลในระบบรายละไม่เกินหนึ่งแสนบาท เพื่อลดปัญหาหนี้ที่ทำให้คนไทยติดกับดักหนี้

๒.๒ เพิ่มสภาพคล่องให้แก่ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)

รายละเอียดไม่เกินหนึ่งล้านบาท ควบคู่กับการสร้างระบบการเข้าถึงแหล่งเงินทุนให้กับลูกหนี้ที่มีวินัยในการชำระหนี้โดยสม่ำเสมอ การให้ความรู้ทางการเงิน นวัตกรรมและเทคโนโลยีสมัยใหม่แก่ประชาชนและผู้ประกอบการ รวมถึงสร้างโอกาสทางธุรกิจให้ผู้ประกอบการ SMEs ในการจัดซื้อจัดจ้างของภาครัฐและภาคธุรกิจขนาดใหญ่

๓. เพิ่มโอกาสการออมของประชาชนรายย่อยให้ประชาชนทุกคนมีสิทธิซื้อพันธบัตรรัฐบาลโดยสะดวก เพื่อสร้างรายได้เพิ่มจากดอกเบี้ยที่เพิ่มขึ้น และพัฒนาผลิตภัณฑ์สลากเพื่อการออมโดยกันเงินจำนวนหนึ่งให้ผู้ซื้อสลากที่ไม่ถูกรางวัลให้มีเงินออมอันเกิดจากเงินที่กันไว้

๔. พินความเชื่อมั่นให้นักท่องเที่ยว โดยมุ่งเน้นการสร้างความปลอดภัยและการอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว การปราบปรามการฉ้อโกงและการหลอกลวงนักท่องเที่ยว การจัดทำมาตรการกระตุ้นให้นักท่องเที่ยวไทยหันกลับมาเที่ยวในประเทศเพิ่มขึ้นในช่วงที่เหลือของปี ๒๕๖๘ โดยให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยวเมืองรอง การจูงใจให้ภาคเอกชนปรับปรุงโรงแรมที่พักและแหล่งท่องเที่ยวผ่านกลไกภาษี การดึงดูดชาวต่างชาติให้พำนักในประเทศไทยระยะยาวและเพิ่มการใช้จ่ายต่อหัวของนักท่องเที่ยวมากขึ้น

๕. เร่งแก้ไขปัญหาผลกระทบจากสงครามการค้า โดย

๕.๑ จัดตั้งทีมไทยแลนด์ ประกอบด้วยกระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ และผู้แทนการค้าไทย เพื่อยกระดับการค้าเสรีกับคู่ค้าเดิม และดำเนินการเชิงรุกในการเปิดตลาดใหม่เพิ่มขึ้น อาทิ ตะวันออกกลาง แอฟริกา ยุโรปตะวันออก เอเชียใต้ และลาตินอเมริกา รวมทั้งผลักดันให้ประเทศไทยเข้าเป็นสมาชิกองค์การเพื่อความร่วมมือและการพัฒนาทางเศรษฐกิจ (Organization for Economic Co-operation and Development) เพื่อดึงดูดการค้าและการลงทุนจากต่างประเทศ

๕.๒ ดูแลและสนับสนุนผู้ประกอบการโดยเฉพาะ SMEs และเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบรุนแรงจากมาตรการภาษีของสหรัฐอเมริกา การสกัดปัญหาการสวมสิทธิ์ถิ่นกำเนิดสินค้าและป้องกันการทุ่มตลาด ร่วมมือกับภาคเอกชนในการเจรจารายละเอียดรายสินค้าที่เกิดขึ้นจากมาตรการภาษีของสหรัฐอเมริกาเพื่อเตรียมการรองรับมาตรการด้านการค้าของสหรัฐอเมริกา อาทิ การจัดทำมาตรการในการส่งเสริมการใช้สินค้าอุตสาหกรรมและชิ้นส่วนที่ผลิตภายในประเทศเป็นหลัก การกำหนดมาตรฐานอุตสาหกรรมของสินค้ากลุ่มเป้าหมาย พร้อมทั้งกำหนดมาตรการมิให้นำเข้าสินค้าเกษตรที่มีการเผาจากประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อลดปัญหาฝุ่นละออง PM_{2.5}

๕.๓ สร้างสภาพแวดล้อมการลงทุนที่ทันสมัยและเอื้อต่อการแข่งขันในปัจจุบันและอนาคต โดยปรับปรุงกฎระเบียบและขั้นตอนการอนุญาตให้สะดวก โปร่งใส และเป็นมิตรต่อผู้ประกอบการ ปรับระบบส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศในอุตสาหกรรมเป้าหมาย โดยเฉพาะอุตสาหกรรมดิจิทัล และปัญญาประดิษฐ์ เซมิคอนดักเตอร์และอิเล็กทรอนิกส์ขั้นสูง ยานยนต์สมัยใหม่ อาหารแห่งอนาคต พลังงานสะอาด และอุตสาหกรรมชีวภาพ รวมทั้งส่งเสริมให้นักลงทุนจากต่างประเทศจัดตั้งบริษัทร่วมทุนกับบริษัทของไทย และสร้างห่วงโซ่การผลิตภายในประเทศจากผู้ประกอบการไทย เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการยกระดับศักยภาพของผู้ประกอบการในประเทศ

ด้านความมั่นคง

๖. **เร่งแก้ไขปัญหakerณีพิพาทระหว่างไทยและกัมพูชาด้วยแนวทางสันติภาพ** เพื่อนำความมั่นคงปลอดภัยให้แก่พี่น้องประชาชนตามบริเวณชายแดนโดยเร็วและรักษาไว้ซึ่งอธิปไตยและเขตแดนที่เป็นของไทยโดยชอบธรรมตามเส้นเขตแดนที่เป็นสากล รวมถึงดำเนินการยุติความขัดแย้งผ่านกลไกการเจรจาทางการทูตที่เหมาะสมควบคู่กับการป้องกันประเทศที่เข้มแข็ง ตลอดจนทำประชามติเพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพิจารณาตัดสินใจให้เห็นต่อการยกเลิกบันทึกความเข้าใจ (MoU) ระหว่างไทย - กัมพูชา นอกจากนี้ รัฐบาลจะดำเนินนโยบายต่างประเทศในเชิงรุกที่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก รวมทั้งเสริมสร้างความมั่นใจและสถานะของไทยในเวทีระหว่างประเทศ

๗. **เร่งแก้ไขปัญหในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้** โดยรัฐบาลจะเร่งรัดปรับแนวทางการดำเนินงานเพื่อให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมในด้านการสร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนคู่ขนานไปกับการพัฒนาด้านเศรษฐกิจและการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่อย่างยั่งยืน

ด้านสังคม

๘. **ปราบปรามการพนันผิดกฎหมายทุกรูปแบบอย่างจริงจัง** ไม่สนับสนุนให้มีการประกอบธุรกิจการพนันทุกชนิดให้เป็นธุรกิจที่ถูกกฎหมาย ไม่สนับสนุนเอนเทอร์เทนเมนต์คอมเพล็กซ์ที่มีธุรกิจการพนัน รวมถึงการพนันที่แฝงมาในรูปของกีฬา อาทิ โป๊กเกอร์ และจะดำเนินการแก้ไขพระราชบัญญัติการพนันและกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้อง เพื่อควบคุมและลดการอนุญาตการเล่นการพนันให้ได้มากที่สุด

๙. **รักษาหลักนิติธรรมอย่างเคร่งครัด** โดยให้ถือว่าการกระทำของเจ้าพนักงานของรัฐในกรณีเหล่านี้เป็นการกระทำความผิดทางวินัยร้ายแรงและต้องดำเนินการทางอาญาอย่างเด็ดขาด

๙.๑ การละเว้นการบังคับใช้กฎหมายในการดำเนินการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด บ่อนการพนันและการพนันออนไลน์ อาชญากรรมข้ามชาติ ภัยไซเบอร์ การสร้างข่าวปลอมและการหลอกลวงประชาชนในรูปแบบต่าง ๆ

๙.๒ การใช้กฎหมายและเจ้าหน้าที่ของรัฐไปเพื่อประโยชน์ทางการเมือง

๑๐. **ขจัดทุจริตและประพฤติมิชอบอย่างเด็ดขาดและจริงจัง** โดยร่วมมือกับสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม เพื่อยกระดับความเชื่อมั่นของประชาชนและนานาชาติ

๑๑. พิทักษ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนาและศาสนาอื่น โดยดำเนินการป้องกันและขจัดการบ่อนทำลายพระพุทธศาสนาและศาสนาอื่น โดยในส่วนของพระพุทธศาสนา รัฐบาลจะดำเนินการโดยพระสังฆราชานุมัติด้วยความเห็นชอบของมหาเถรสมาคม

ด้านภัยธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๑๒. เร่งติดตั้งเครื่องมือเตือนภัยและพัฒนาเครือข่ายการเตือนภัยพิบัติโดยเฉพาะในพื้นที่ที่มีความเสี่ยงสูง เยียวยาและฟื้นฟูให้ประชาชนผู้ประสบภัยโดยเร่งด่วน โดยเน้นการนำข้อมูลของส่วนราชการส่งต่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องไปปฏิบัติในพื้นที่อย่างจริงจัง การอนุรักษ์ ฟื้นฟู และรักษาทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่อย่างยั่งยืน การส่งเสริมการใช้พื้นที่ป่าและป่าชุมชนอย่างถูกต้อง รวมถึงการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำอย่างเป็นระบบ เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

๑๓. ผลักดันสังคมคาร์บอนต่ำ โดยประกาศให้ไทยบรรลุเป้าหมายการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิให้เป็นศูนย์ภายในปีพุทธศักราช ๒๕๙๓ (คริสต์ศักราช ๒๐๕๐) เพื่อรับมือกับการค้าระหว่างประเทศและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดย

๑๓.๑ ส่งเสริมและสนับสนุนการใช้พลังงานสะอาด อาทิ พลังงานแสงอาทิตย์ในชุมชน และหน่วยงานของรัฐ การใช้อยานยนต์ไฟฟ้าและระบบขนส่งสาธารณะ รวมถึงเพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงานโดยเฉพาะในภาคอุตสาหกรรม

๑๓.๒ พัฒนาระดับวิถีเกษตรกรไปสู่เกษตรกรรุ่นใหม่ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยเน้นการป้องกันและลดการเผาในภาคการเกษตรเพื่อลดปัญหาฝุ่นละออง PM_{2.5}

๑๓.๓ จัดตั้งตลาดซื้อขายคาร์บอนเครดิตที่ได้มาตรฐานสากลและผลักดันกฎหมาย ด้านสิ่งแวดล้อมที่สำคัญให้มีผลบังคับใช้โดยเร็ว อาทิ ร่างพระราชบัญญัติการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พ.ศ.

ด้านการบริหารภาครัฐ การปฏิรูปกฎหมาย

๑๔. เร่งรัดการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลที่เชื่อมโยงกันทั้งระบบ ควบคู่กับการผลักดันการเปิดเผยข้อมูลเปิดของภาครัฐและเสนอร่างกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการยกระดับการบริหารภาครัฐให้ทันสมัยมีประสิทธิภาพ และอำนวยความสะดวกให้ภาคธุรกิจและประชาชน มีการบูรณาการทำงานร่วมกันอย่างแท้จริงระหว่างหน่วยงานของรัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม รวมถึงสามารถรองรับการบริหารราชการแบบจำลองเสมือนจริง (Sandbox) และการบริหารจัดการภาวะวิกฤตอย่างเป็นระบบ

๑๕. เร่งรัดการปฏิรูปกฎหมาย กฎระเบียบ โดยยกเลิกกฎหมาย กฎระเบียบที่เป็นอุปสรรค และสร้างภาระที่ไม่จำเป็นแก่ประชาชนและภาคธุรกิจที่เรียกว่ากิโยติน (Guillotine) การริเริ่มเสนอ กฎหมายที่เกี่ยวข้องเศรษฐกิจแพลตฟอร์มดิจิทัลและผลักดันการปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยธุรกรรม อิเล็กทรอนิกส์ให้สอดคล้องกับเทคโนโลยีดิจิทัลที่เปลี่ยนไป และจัดตั้งคณะทำงานติดตามผล การดำเนินงานตามนโยบายรัฐบาล

ท่านประธานรัฐสภาที่เคารพ

นอกจากนโยบายสำคัญเพื่อจัดการปัญหาเฉพาะหน้าข้างต้น รัฐบาลจะดำเนินการให้สอดคล้อง กับหน้าที่ของรัฐ แนวนโยบายแห่งรัฐ และยุทธศาสตร์ชาติตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๑๖๒ โดยจะผลักดันการพัฒนาตามแนวนโยบาย แห่งรัฐและยุทธศาสตร์ชาติทั้ง ๖ ด้าน ในช่วงเวลาของการบริหารราชการแผ่นดินอย่างต่อเนื่อง อาทิ การดำเนินการให้คนไทยทุกช่วงวัย ทุกกลุ่ม เข้าถึงสิทธิการศึกษาและระบบสาธารณสุขอย่างทั่วถึง เท่าเทียม การผลักดันกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูประบบการศึกษา เช่น กฎหมายว่าด้วยการศึกษา แห่งชาติ เป็นต้น เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงของนวัตกรรมการเรียนรู้ ซึ่งจะทำให้คนไทยมีความรู้ และทักษะที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตและสอดคล้องกับสังคมในอนาคต รวมทั้งใช้สื่อและสื่อสารมวลชน ในการปลูกฝังค่านิยมและวัฒนธรรมที่ดีของคนในสังคม การพัฒนาบริการสาธารณสุขที่มีคุณภาพ ควบคู่กับการส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นและการแพทย์แผนไทย การส่งเสริมและพัฒนาก่อสร้างเสริมสุขภาพ เพื่อให้คนไทยมีสุขภาพทางกายและจิตใจที่ดี การวางรากฐานการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจของประเทศ ไปสู่ยุคใหม่ จากเดิมที่เน้น “ปริมาณ” ไปสู่การสร้าง “มูลค่า” โดยยกระดับภาคเกษตรกรรมของไทย ไปสู่เกษตรอัจฉริยะ เพื่อเพิ่มผลิตภาพ ลดความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติและสร้างความเชื่อมั่น ในความปลอดภัยของอาหาร การวางรากฐานเพื่อให้ภาคเอกชนโดยเฉพาะ SMEs ก้าวทันโลกควบคู่กับ การยกระดับโครงสร้างสู่อุตสาหกรรมเป้าหมาย อาทิ การสนับสนุนให้ผู้ประกอบการเข้าถึงเทคโนโลยี ที่เหมาะสมในราคาที่จับต้องได้ การยกระดับผลิตภาพการผลิตเพื่อลดต้นทุน เพิ่มคุณภาพและต่อยอดนวัตกรรม การผลักดันกฎหมายสำคัญเพื่อรองรับอุตสาหกรรมยุคใหม่ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและ ระบบสาธารณูปโภคให้รองรับการพัฒนาประเทศควบคู่กับการส่งเสริมให้ประชาชนทุกภาคส่วนมีส่วนร่วม ในโครงการขนาดใหญ่ การกำกับให้มีการจัดสรรและการใช้ประโยชน์คลื่นความถี่ สิทธิในการเข้าใช้ วงโคจรดาวเทียมให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชนและประเทศโดยรวม การสืบสานต่อยอดโครงการ พระราชดำริและโครงการตามแนวพระราชดำริ เพื่อความยั่งยืนในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การสนับสนุนให้มีการเปิดเผยข้อมูลและสร้างการมีส่วนร่วม ในการควบคุมและแก้ไขปัญหาด้านมลพิษ การกำหนดผังเมืองและการบังคับใช้เป็นกฎหมายเพื่อให้ การพัฒนาพื้นที่เป็นไปอย่างเหมาะสม รวมถึงการบริหารจัดการที่ดินเพื่อให้ประชาชนสามารถมีที่ทำกิน ได้อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม ตลอดจนการพัฒนาระบบรายได้และบริหารสินทรัพย์ของภาครัฐให้เข้มแข็ง

รัฐบาลมีความมุ่งมั่นที่จะบริหารราชการแผ่นดินและขับเคลื่อนนโยบายเพื่อแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า ควบคู่กับการริเริ่มวางรากฐานประเทศเพื่อนำพาประเทศไทยให้ก้าวไปข้างหน้าอย่างเต็มกำลังความสามารถ ในช่วงเวลาของรัฐบาลด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต และมีคุณธรรม โดยยึดประโยชน์ของประเทศเป็นที่ตั้ง และสร้างความเชื่อมั่นในการดำเนินนโยบายการคลังให้น่าเชื่อถือ มีวินัย โปร่งใส มีประสิทธิภาพ คุ่มค่า และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อประเทศโดยรวม ภายใต้กรอบวินัยการเงินการคลังและการเสริมสร้าง เสถียรภาพทางเศรษฐกิจ โดยการดำเนินนโยบายจะใช้จ่ายจากแหล่งเงินงบประมาณและเงินนอกงบประมาณ อาทิ เงินกู้ การให้เอกชนเข้าร่วมลงทุน การระดมทุนผ่านกองทุนเพื่อการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน โดยเน้นการบริหารงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ เป็นหลัก และจะใช้จ่าย งบประมาณให้เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัดด้วยความรอบคอบ กำกับ การใช้จ่ายเงินนอกงบประมาณให้มีประสิทธิภาพ และส่งเสริมบทบาทภาคเอกชนในการลงทุนพัฒนา โครงสร้างพื้นฐานของประเทศ เพื่อส่งเสริมการลงทุนและลดภาระหนี้สาธารณะของประเทศในระยะยาว

กระผมในฐานะนายกรัฐมนตรี จะดำเนินการทุกวิถีทางในการบริหารราชการแผ่นดินของรัฐบาล ให้สามารถแก้ไขปัญหาของประเทศ พร้อมกับการวางรากฐานในการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนในทุกมิติ เพื่อความอยู่ดี มีสุขของพี่น้องประชาชนชาวไทย

ขอขอบคุณครับ

ภาคผนวก

ภาคผนวก

ตารางแสดงความสอดคล้องระหว่างนโยบายในการบริหารราชการแผ่นดิน
ของคณะรัฐมนตรีกับหน้าที่ของรัฐและแนวนโยบายแห่งรัฐ
ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และยุทธศาสตร์ชาติ

หมวด ๕ หน้าที่ของรัฐ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	นโยบายของรัฐบาล	หน้า
มาตรา ๕๒ รัฐต้องพิทักษ์รักษาไว้ซึ่งสถาบันพระมหากษัตริย์ เอกราช อธิปไตย บูรณภาพแห่งอาณาเขตและเขต ที่ประเทศไทยมีสิทธิอธิปไตย เกียรติภูมิและผลประโยชน์ ของชาติ ความมั่นคงของรัฐ และความสงบเรียบร้อย ของประชาชน เพื่อประโยชน์แห่งการนี้ รัฐต้องจัดให้มี การทหาร การทูต และการข่าวกรองที่มีประสิทธิภาพ กำลังทหารให้ใช้เพื่อประโยชน์ในการพัฒนา ประเทศด้วย	● พืทักษ์รักษาไว้ซึ่งสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์	๑
	● รักษาไว้ซึ่งอธิปไตยและ เขตแดนที่เป็นของไทยโดยชอบธรรม ตามเส้นเขตแดนที่เป็นสากล	๔
	● ดำเนินการยุติความขัดแย้ง ผ่านกลไกการเจรจาทางการทูต ที่เหมาะสมควบคู่กับการป้องกัน ประเทศที่เข้มแข็ง	๔
	● ดำเนินนโยบายต่างประเทศ ในเชิงรุกที่ทันต่อการเปลี่ยนแปลง ของโลก รวมทั้งเสริมสร้าง ความมั่นใจและสถานะของไทย ในเวทีระหว่างประเทศ	๔
มาตรา ๕๓ รัฐต้องดูแลให้มีการปฏิบัติตามและบังคับใช้ กฎหมายอย่างเคร่งครัด	● เร่งแก้ไขปัญหาในพื้นที่ จังหวัดชายแดนภาคใต้	๔
	● ยึดมั่นในหลักนิติธรรม การบังคับใช้กฎหมายอย่างเป็นธรรม	๑
	● ปรับปรามการพนันผิดกฎหมาย ทุกรูปแบบอย่างจริงจัง	๔
	● รักษาหลักนิติธรรม อย่างเคร่งครัด	๔
	● จัดทุจริตและประพฤติมิชอบ อย่างเด็ดขาดและจริงจัง	๔

หมวด ๕ หน้าที่ของรัฐ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	นโยบายของรัฐบาล	หน้า
มาตรา ๕๔ รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย รัฐต้องดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนา ก่อนเข้ารับการศึกษาตามวรรคหนึ่ง เพื่อพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัย โดยส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคเอกชนเข้ามีส่วนร่วมในการดำเนินการด้วย รัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามความต้องการในระบบต่าง ๆ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต และจัดให้มีการร่วมมือกันระหว่างรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชนในการจัดการศึกษาทุกระดับ โดยรัฐมีหน้าที่ดำเนินการกำกับ ส่งเสริม และสนับสนุนให้การจัดการศึกษาดังกล่าวมีคุณภาพและได้มาตรฐานสากล ทั้งนี้ ตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติซึ่งอย่างน้อยต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ และการดำเนินการและตรวจสอบการดำเนินการให้เป็นไปตามแผนการศึกษาแห่งชาติด้วย การศึกษาทั้งปวงต้องมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ สามารถเชี่ยวชาญได้ตามความถนัดของตน และมีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ในการดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนาตามวรรคสอง หรือให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามวรรคสาม รัฐต้องดำเนินการให้ผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ได้รับการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการศึกษาตามความถนัดของตน	● ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการเรียนรู้ทักษะใหม่ (Reskill) และการเพิ่มทักษะ (Upskill) เพื่อเพิ่มผลิตภาพ (Productivity) และสร้างโอกาสให้คนไทยมีรายได้มากขึ้น ● ดำเนินการให้คนไทยทุกช่วงวัย ทุกกลุ่ม เข้าถึงสิทธิการศึกษาอย่างทั่วถึง เท่าเทียม ● ผลักดันกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูประบบการศึกษา เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงของนวัตกรรมการเรียนรู้ ซึ่งจะทำให้คนไทยมีความรู้ และทักษะที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิต และสอดคล้องกับสังคมในอนาคต ● ใช้สื่อและสื่อสารมวลชนในการปลูกฝังค่านิยมและวัฒนธรรมที่ดีของคนในสังคม ● ส่งเสริมและพัฒนาการสร้างเสริมสุขภาพ เพื่อให้คนไทยมีสุขภาพทางกาย และจิตใจที่ดี	๒ ๖ ๖ ๖ ๖

หมวด ๕ หน้าทีของรัฐ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	นโยบายของรัฐบาล	หน้า
ให้จัดตั้งกองทุนเพื่อใช้ในการช่วยเหลือผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ เพื่อลดความเหลื่อมล้ำในการศึกษา และเพื่อเสริมสร้างและพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพครู โดยให้รัฐจัดสรรงบประมาณให้แก่กองทุน หรือใช้มาตรการหรือกลไกทางภาษีรวมทั้งการให้ผู้บริจาคทรัพย์สินเข้ากองทุนได้รับประโยชน์ในการลดหย่อนภาษีด้วย ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ ซึ่งกฎหมายดังกล่าวอย่างน้อย ต้องกำหนดให้การบริหารจัดการกองทุนเป็นอิสระ และกำหนดให้มีการใช้จ่ายเงินกองทุนเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว		
มาตรา ๕๕ รัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับบริการสาธารณสุขที่มีประสิทธิภาพอย่างทั่วถึง เสริมสร้างให้ประชาชนมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพและการป้องกันโรค และส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการพัฒนาภูมิปัญญา ด้านแพทย์แผนไทยให้เกิดประโยชน์สูงสุด บริการสาธารณสุขตามวรรคหนึ่ง ต้องครอบคลุม การส่งเสริมสุขภาพ การควบคุม และป้องกันโรค การรักษาพยาบาล และการฟื้นฟูสุขภาพด้วย รัฐต้องพัฒนาการบริการสาธารณสุขให้มีคุณภาพ และมีมาตรฐานสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง	• ดำเนินการให้คนไทยทุกช่วงวัย ทุกกลุ่ม เข้าถึงสิทธิระบบ สาธารณสุขอย่างทั่วถึง เท่าเทียม • พัฒนาบริการสาธารณสุข ที่มีคุณภาพควบคู่กับการส่งเสริม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและการแพทย์ แผนไทย • ส่งเสริมและพัฒนาก การสร้างเสริมสุขภาพ เพื่อให้ คนไทยมีสุขภาพทางกาย และจิตใจที่ดี	๖ ๖ ๖
มาตรา ๕๖ รัฐต้องจัดหรือดำเนินการให้มีสาธารณูปโภค ขั้นพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตของประชาชน อย่างทั่วถึงตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน โครงสร้างหรือโครงข่ายขั้นพื้นฐานของกิจการ สาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานของรัฐอันจำเป็นต่อการดำรงชีวิต ของประชาชนหรือเพื่อความมั่นคงของรัฐ รัฐจะกระทำ ด้วยประการใดให้ตกเป็นกรรมสิทธิ์ของเอกชน หรือทำให้รัฐเป็นเจ้าของน้อยกว่าร้อยละห้าสิบเอ็ดมิได้	• พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และระบบสาธารณูปโภค ให้รองรับการพัฒนาประเทศ	๖

หมวด ๕ หน้าที่ของรัฐ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	นโยบายของรัฐบาล	หน้า
การจัดหรือดำเนินการให้มีสาธารณูปโภคตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง รัฐต้องดูแลมิให้มีการเรียกเก็บค่าบริการจนเป็นภาระแก่ประชาชนเกินสมควร การนำสาธารณูปโภคของรัฐไปให้เอกชนดำเนินการทางธุรกิจไม่ว่าด้วยประการใด ๆ รัฐต้องได้รับประโยชน์ตอบแทนอย่างเป็นธรรม โดยคำนึงถึงการลงทุนของรัฐ ประโยชน์ที่รัฐและเอกชนจะได้รับและค่าบริการที่จะเรียกเก็บจากประชาชนประกอบกัน		
มาตรา ๕๗ รัฐต้อง (๑) อนุรักษ์ ป่าพันธุ์ และส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม และจารีตประเพณี อันดีงามของท้องถิ่นและของชาติ และจัดให้มีพื้นที่สาธารณะสำหรับกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชน ชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้ใช้สิทธิและมีส่วนร่วมในการดำเนินการด้วย	• ใช้สื่อและสื่อสารมวลชนในการปลูกฝังค่านิยมและวัฒนธรรมที่ดีของคนในสังคม	๖
(๒) อนุรักษ์ คุ่มครอง บำรุงรักษา ป่าพันธุ์ บริหารจัดการ และใช้หรือจัดให้มีการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพ ให้เกิดประโยชน์อย่างสมดุล และยั่งยืน โดยต้องให้ประชาชนและชุมชนในท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมดำเนินการและได้รับประโยชน์จากการดำเนินการดังกล่าวด้วยตามที่กฎหมายบัญญัติ	• ดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมเพื่อลดปัญหามลพิษทางธรรมชาติ • อนุรักษ์ ป่าพันธุ์ และรักษาทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่อย่างยั่งยืน และส่งเสริมการใช้พื้นที่ป่าและป่าชุมชนอย่างถูกต้อง รวมถึงการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำอย่างเป็นระบบ • สนับสนุนให้มีการเปิดเผยข้อมูลและสร้างการมีส่วนร่วมในการควบคุมและแก้ไขปัญหาด้านมลพิษ	๒ ๕ ๖

หมวด ๕ หน้าที่ของรัฐ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	นโยบายของรัฐบาล	หน้า
มาตรา ๕๘ การดำเนินการใดของรัฐหรือที่รัฐจะอนุญาตให้ผู้ใดดำเนินการ ถ้าการนั้นอาจมีผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ คุณภาพสิ่งแวดล้อม สุขภาพ อนามัย คุณภาพชีวิต หรือส่วนได้เสียสำคัญอื่นใดของประชาชน หรือชุมชนหรือสิ่งแวดล้อมอย่างรุนแรง รัฐต้องดำเนินการให้มีการศึกษา และประเมินผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม และสุขภาพของประชาชน หรือชุมชน และจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสีย และประชาชนและชุมชนที่เกี่ยวข้องก่อน เพื่อนำมาประกอบการพิจารณาดำเนินการหรืออนุญาตตามที่กฎหมายบัญญัติ บุคคลและชุมชนย่อมมีสิทธิได้รับข้อมูล คำชี้แจง และเหตุผลจากหน่วยงานของรัฐก่อนการดำเนินการหรืออนุญาตตามวรรคหนึ่ง ในการดำเนินการหรืออนุญาตตามวรรคหนึ่ง รัฐต้องระมัดระวังให้เกิดผลกระทบต่อประชาชน ชุมชน สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพน้อยที่สุด และต้องดำเนินการให้มีการเยียวยาความเดือดร้อน หรือเสียหายให้แก่ประชาชนหรือชุมชนที่ได้รับผลกระทบอย่างเป็นธรรมและโดยไม่ชักช้า	● ส่งเสริมให้ประชาชนทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในโครงการขนาดใหญ่ ● สนับสนุนให้มีการเปิดเผยข้อมูล และสร้างการมีส่วนร่วมในการควบคุมและแก้ไขปัญหาด้านมลพิษ	๖ ๖
มาตรา ๕๙ รัฐต้องเปิดเผยข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะในครอบครองของหน่วยงานของรัฐที่มีใช้ข้อมูลเกี่ยวกับความมั่นคงของรัฐหรือเป็นความลับของทางราชการตามที่กฎหมายบัญญัติ และต้องจัดให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลหรือข่าวสารดังกล่าวได้โดยสะดวก	● เน้นการนำข้อมูลของส่วนราชการส่งต่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องไปปฏิบัติในพื้นที่อย่างจริงจัง ● เร่งรัดการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลที่เชื่อมโยงกันทั้งระบบควบคู่กับการผลักดันการเปิดเผยข้อมูลเปิดของภาครัฐ และเสนอร่างกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการยกระดับ	๕ ๕

หมวด ๕ หน้าที่ของรัฐ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	นโยบายของรัฐบาล	หน้า
	การบริหารภาครัฐให้ทันสมัย มีประสิทธิภาพและอำนวยความสะดวกให้ภาคธุรกิจและประชาชน	
มาตรา ๖๐ รัฐต้องรักษาไว้ซึ่งคลื่นความถี่และสิทธิในการเข้าใช้วงโคจรดาวเทียมอันเป็นสมบัติของชาติ เพื่อใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ประเทศชาติและประชาชน การจัดให้มีการใช้ประโยชน์จากคลื่นความถี่ตามวรรคหนึ่ง ไม่ว่าจะใช้เพื่อส่งวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และโทรคมนาคม หรือเพื่อประโยชน์อื่นใด ต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สูงสุดของประชาชน ความมั่นคงของรัฐ และประโยชน์สาธารณะ รวมตลอดทั้งการให้ประชาชนมีส่วนร่วมได้ใช้ประโยชน์จากคลื่นความถี่ด้วย ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ รัฐต้องจัดให้มีองค์กรของรัฐที่มีความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อรับผิดชอบและกำกับกำกับการดำเนินการเกี่ยวกับคลื่นความถี่ให้เป็นไปตามวรรคสอง ในการนี้ องค์กรดังกล่าวต้องจัดให้มีมาตรการป้องกันมิให้มีการแสวงหาประโยชน์จากผู้บริโภคโดยไม่เป็นธรรม หรือสร้างภาระแก่ผู้บริโภคเกินความจำเป็น ป้องกันมิให้คลื่นความถี่รบกวนกัน รวมตลอดทั้งป้องกันการกระทำที่มีผลเป็นการขัดขวางเสรีภาพในการรับรู้หรือปิดกั้นการรับรู้ข้อมูลหรือข่าวสารที่ถูกต้องตามความเป็นจริงของประชาชน และป้องกันมิให้บุคคล หรือกลุ่มบุคคลใดใช้ประโยชน์จากคลื่นความถี่โดยไม่คำนึงถึงสิทธิของประชาชนทั่วไป รวมตลอดทั้งการกำหนดสัดส่วนขั้นต่ำที่ผู้ใช้ประโยชน์จากคลื่นความถี่จะต้องดำเนินการเพื่อประโยชน์สาธารณะ ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ	• กำกับให้มีการจัดสรรและการใช้ประโยชน์คลื่นความถี่สิทธิในการเข้าใช้วงโคจรดาวเทียมให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชนและประเทศโดยรวม	๖

หมวด ๕ หน้าที่ของรัฐ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	นโยบายของรัฐบาล	หน้า
มาตรา ๖๑ รัฐต้องจัดให้มีมาตรการหรือกลไกที่มีประสิทธิภาพในการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิของผู้บริโภคด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านการรู้ข้อมูลที่เป็นจริง ด้านความปลอดภัย ด้านความเป็นธรรมในการทำสัญญา หรือด้านอื่นใดอันเป็นประโยชน์ต่อผู้บริโภค	● มุ่งเน้นการสร้างความปลอดภัย และการอำนวยความสะดวก แก่นักท่องเที่ยว ● ปราบปรามการฉ้อโกง และการหลอกลวงนักท่องเที่ยว ● รักษาหลักนิติธรรมอย่างเคร่งครัด โดยให้ถือว่าการกระทำของเจ้าพนักงานของรัฐ ในกรณีการละเว้นการบังคับใช้กฎหมายในการดำเนินการป้องกันและปราบปราม ยาเสพติด บ่อนการพนัน และการพนันออนไลน์ อาชญากรรมข้ามชาติ ภัยไซเบอร์ การสร้างข่าวปลอม และการหลอกลวงประชาชน ในรูปแบบต่าง ๆ เป็นการกระทำ ความผิดทางวินัยร้ายแรง และต้องดำเนินการทางอาญา อย่างเด็ดขาด ● ขจัดทุจริตและประพฤติมิชอบอย่างเด็ดขาดและจริงจัง	๓ ๓ ๔ ๔
มาตรา ๖๒ รัฐต้องรักษาวินัยการเงินการคลังอย่างเคร่งครัด เพื่อให้ฐานะทางการเงินการคลังของรัฐมีเสถียรภาพ และมั่นคงอย่างยั่งยืนตามกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ และจัดระบบภาษีให้เกิดความเป็นธรรมแก่สังคม กฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ อย่างน้อยต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับกรอบการดำเนินการทางการเงินการคลังและงบประมาณของรัฐ การกำหนดวินัยทาง	● สร้างความเชื่อมั่น ในการดำเนินนโยบายการคลัง ให้น่าเชื่อถือ มีวินัย โปร่งใส มีประสิทธิภาพ คุ่มค่า และเกิดประโยชน์สูงสุด ต่อประเทศโดยรวม ภายใต้กรอบวินัยการเงินการคลัง และการเสริมสร้างเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ	๗

หมวด ๕ หน้าที่ของรัฐ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	นโยบายของรัฐบาล	หน้า
การคลังด้านรายได้และรายจ่ายทั้งเงินงบประมาณ และเงินนอกงบประมาณ การบริหารทรัพย์สินของรัฐและเงินคงคลัง และการบริหารหนี้สาธารณะ	• กำกับการใช้จ่ายเงินนอกงบประมาณให้มีประสิทธิภาพ และส่งเสริมบทบาทภาคเอกชนในการลงทุนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของประเทศ เพื่อส่งเสริมการลงทุนและลดภาระหนี้สาธารณะของประเทศในระยะยาว	๗
มาตรา ๖๓ รัฐต้องส่งเสริม สนับสนุน และให้ความรู้แก่ประชาชนถึงอันตรายที่เกิดจากการทุจริตและประพฤติมิชอบทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน และจัดให้มีมาตรการและกลไกที่มีประสิทธิภาพเพื่อป้องกันและขจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบดังกล่าวอย่างเข้มงวด รวมทั้งกลไกในการส่งเสริมให้ประชาชนรวมตัวกันเพื่อมีส่วนร่วมในการรณรงค์ให้ความรู้ ต่อต้าน หรือชี้เบาะแส โดยได้รับความคุ้มครองจากรัฐตามที่กฎหมายบัญญัติ	• รักษาหลักนิติธรรมอย่างเคร่งครัด โดยให้ถือว่าการกระทำของเจ้าพนักงานของรัฐในกรณีการนำกฎหมายและหน่วยงานของรัฐไปใช้เพื่อประโยชน์ทางการเมืองเป็นการทำความผิดทางวินัยร้ายแรงและต้องดำเนินการทางอาญาอย่างเด็ดขาด • ขจัดทุจริตและประพฤติมิชอบอย่างเด็ดขาดและจริงจัง โดยร่วมมือกับสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม เพื่อยกระดับความเชื่อมั่นของประชาชนและนานาชาติ	๔

หมวด ๖ แนวนโยบายแห่งรัฐ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	นโยบายของรัฐบาล	หน้า
มาตรา ๖๖ รัฐพึงส่งเสริมสัมพันธไมตรีกับนานาประเทศโดยถือหลักความเสมอภาคในการปฏิบัติต่อกันและไม่แทรกแซงกิจการภายในของกันและกันให้ความร่วมมือกับองค์การระหว่างประเทศ และคุ้มครองผลประโยชน์ของชาติและของคนไทยในต่างประเทศ	● ผลักดันให้ประเทศไทยเข้าเป็นสมาชิกองค์การเพื่อความร่วมมือและการพัฒนาทางเศรษฐกิจ (Organization for Economic Co-operation and Development) ● เร่งแก้ไขปัญหากรณีพิพาทระหว่างไทยและกัมพูชาด้วยแนวทางสันติภาพ เพื่อนำความมั่นคงปลอดภัยให้แก่พี่น้องประชาชนตามบริเวณชายแดนโดยเร็ว ● ยุติความขัดแย้งผ่านกลไกการเจรจาทางการทูตที่เหมาะสม ● ดำเนินนโยบายต่างประเทศในเชิงรุกที่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก รวมทั้งเสริมสร้างความมั่นใจและสถานะของไทยในเวทีระหว่างประเทศ	๓ ๔ ๔ ๔
มาตรา ๖๗ รัฐพึงอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนาและศาสนาอื่น ในการอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนาอันเป็นศาสนาที่ประชาชนชาวไทยส่วนใหญ่นับถือมาช้านาน รัฐพึงส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาและการเผยแผ่หลักธรรมของพระพุทธศาสนาเถรวาท เพื่อให้เกิดการพัฒนาจิตใจและปัญญา และต้องมีมาตรการและกลไกในการป้องกันมิให้มีการบ่อนทำลายพระพุทธศาสนาไม่ว่าในรูปแบบใด และพึงส่งเสริมให้พุทธศาสนิกชนมีส่วนร่วมในการดำเนินมาตรการหรือกลไกดังกล่าวด้วย	● ดำเนินมาตรการป้องกันและจัดการบ่อนทำลายพระพุทธศาสนาและศาสนาอื่น ● ในส่วนของพระพุทธศาสนา รัฐบาลจะดำเนินการโดยพระสังฆราชานุมัติด้วยความเห็นชอบของมหาเถรสมาคม	๕ ๕

หมวด ๖ แนวนโยบายแห่งรัฐ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	นโยบายของรัฐบาล	หน้า
มาตรา ๖๘ รัฐพึงจัดระบบการบริหารงานในกระบวนการยุติธรรมทุกด้านให้มีประสิทธิภาพ เป็นธรรม และไม่เลือกปฏิบัติ และให้ประชาชนเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้โดยสะดวก รวดเร็ว และไม่เสียค่าใช้จ่ายสูงเกินสมควร รัฐพึงมีมาตรการคุ้มครองเจ้าหน้าที่ของรัฐในกระบวนการยุติธรรม ให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้โดยเคร่งครัด ปราศจากการแทรกแซงหรือครอบงำใด ๆ รัฐพึงให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายที่จำเป็นและเหมาะสมแก่ผู้ยากไร้หรือผู้ด้อยโอกาสในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม รวมตลอดถึงการจัดหาทุนความให้	• เร่งรัดการปฏิรูปกฎหมาย กฎระเบียบ โดยยกเลิกกฎหมาย กฎระเบียบที่เป็นอุปสรรค และสร้างภาระที่ไม่จำเป็นแก่ประชาชนและภาคธุรกิจ ที่เรียกว่ากิโยติน (Guillotine)	๖
มาตรา ๖๙ รัฐพึงจัดให้มีและส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และศิลปวิทยาการแขนงต่าง ๆ ให้เกิดความรู้ การพัฒนา และนวัตกรรม เพื่อความเข้มแข็งของสังคม และเสริมสร้างความสามารถของคนในชาติ	• ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี ดิจิทัลในการเรียนรู้ทักษะใหม่ (Reskill) และการเพิ่มทักษะ (Upskill) เพื่อเพิ่มผลิตภาพ (Productivity) และสร้างโอกาสให้คนไทยมีรายได้มากขึ้น • ให้ความรู้ทางการเงิน นวัตกรรมและเทคโนโลยี สมัยใหม่ แก่ ประชาชน และผู้ประกอบการ • ยกระดับภาคเกษตรกรรม ของไทยไปสู่เกษตรอัจฉริยะ เพื่อเพิ่มผลิตภาพ ลดความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติ และสร้างความเชื่อมั่น ในความปลอดภัยของอาหาร • สนับสนุนให้ผู้ประกอบการ เข้าถึงเทคโนโลยีที่เหมาะสม	๒ ๓ ๖ ๖

หมวด ๖ แนวนโยบายแห่งรัฐ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	นโยบายของรัฐบาล	หน้า
	ในราคาที่จับต้องได้ การยกระดับ ผลิตภาพการผลิตเพื่อลดต้นทุน เพิ่มคุณภาพและต่อยอดนวัตกรรม การผลักดันกฎหมายสำคัญ เพื่อรองรับอุตสาหกรรมยุคใหม่	
มาตรา ๗๐ รัฐพึงส่งเสริมและให้ความคุ้มครองชาวไทย กลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ให้มีสิทธิดำรงชีวิตในสังคม ตามวัฒนธรรม ประเพณี และวิถีชีวิตดั้งเดิม ตามความสมัครใจได้อย่างสงบสุข ไม่ถูกรบกวน ทั้งนี้ เท่าที่ไม่เป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อย หรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือเป็นอันตราย ต่อความมั่นคงของรัฐ หรือสุขภาพอนามัย	ดำเนินการให้คนไทย ทุกช่วงวัย ทุกกลุ่ม เข้าถึงสิทธิ การศึกษาและระบบสาธารณสุข อย่างทั่วถึง เท่าเทียม	๖
มาตรา ๗๑ รัฐพึงเสริมสร้างความเข้มแข็งของครอบครัว อันเป็นองค์ประกอบพื้นฐานที่สำคัญของสังคม จัดให้ประชาชนมีที่อยู่อาศัยอย่างเหมาะสม ส่งเสริม และพัฒนาการสร้างเสริมสุขภาพเพื่อให้ประชาชน มีสุขภาพที่แข็งแรงและมีจิตใจเข้มแข็ง รวมตลอดทั้งส่งเสริม และพัฒนาการกีฬาไปสู่ความเป็นเลิศและเกิดประโยชน์สูงสุด แก่ประชาชน รัฐพึงส่งเสริมและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ให้เป็นพลเมืองที่ดี มีคุณภาพและความสามารถสูงขึ้น รัฐพึงให้ความช่วยเหลือเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ ผู้ยากไร้ และผู้ด้อยโอกาส ให้สามารถ ดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ และคุ้มครองป้องกัน มิให้บุคคลดังกล่าวถูกใช้ความรุนแรงหรือปฏิบัติ อย่างไม่เป็นธรรม รวมตลอดทั้งให้การบำบัดฟื้นฟู และเยียวยาผู้ถูกกระทำการดังกล่าว	- ผลักดันกฎหมายที่เกี่ยวข้อง กับการปฏิรูประบบการศึกษา เช่น กฎหมายว่าด้วยการศึกษา แห่งชาติ เป็นต้น เพื่อรองรับ การเปลี่ยนแปลงของนวัตกรรม การเรียนรู้ ซึ่งจะทำให้คนไทย มีความรู้และทักษะที่จำเป็นต่อ การใช้ชีวิตและสอดคล้องกับ สังคมในอนาคต - ส่งเสริมและพัฒนาก การสร้างเสริมสุขภาพ เพื่อให้คนไทยมีสุขภาพทางกาย และจิตใจที่ดี	๖

หมวด ๖ แนวนโยบายแห่งรัฐ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	นโยบายของรัฐบาล	หน้า
ในการจัดสรรงบประมาณ รัฐพึงคำนึงถึงความจำเป็นและความต้องการที่แตกต่างกันของเพศวัย และสภาพของบุคคล ทั้งนี้ เพื่อความเป็นธรรม		
มาตรา ๗๒ รัฐพึงดำเนินการเกี่ยวกับที่ดิน ทรัพยากรน้ำ และพลังงาน ดังต่อไปนี้ (๑) วางแผนการใช้ที่ดินของประเทศให้เหมาะสมกับสภาพของพื้นที่และศักยภาพของที่ดินตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน	- ส่งเสริมการใช้พื้นที่ป่าและป่าชุมชนอย่างถูกต้อง - ผลักดันกฎหมายด้านสิ่งแวดล้อมที่สำคัญให้มีผลบังคับใช้โดยเร็ว	๕ ๕
(๒) จัดให้มีการวางผังเมืองทุกระดับและบังคับการให้เป็นไปตามผังเมืองอย่างมีประสิทธิภาพ รวมตลอดทั้งพัฒนาเมืองให้มีความเจริญโดยสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่	กำหนดผังเมืองและการบังคับใช้เป็นกฎหมาย เพื่อให้การพัฒนาพื้นที่เป็นไปอย่างเหมาะสม	๖
(๓) จัดให้มีมาตรการกระจายการถือครองที่ดิน เพื่อให้ประชาชนสามารถมีที่ทำกินได้อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม	บริหารจัดการที่ดินโดยมุ่งเน้นให้ประชาชนสามารถมีที่ทำกินได้อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม	๖
(๔) จัดให้มีทรัพยากรน้ำที่มีคุณภาพและเพียงพอต่อการอุปโภคบริโภคของประชาชน รวมทั้งการประกอบเกษตรกรรม อุตสาหกรรม และการอื่น	- ลดรายจ่ายให้กับพี่น้องประชาชนในการใช้ชีวิตประจำวัน อาทิ ค่าน้ำดื่มสะอาด - บริหารจัดการทรัพยากรน้ำอย่างเป็นระบบ - พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบสาธารณูปโภคให้รองรับการพัฒนาประเทศ	๒ ๕ ๖

หมวด ๖ แผนนโยบายแห่งรัฐ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	นโยบายของรัฐบาล	หน้า
(๕) ส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงานและการใช้พลังงานอย่างคุ้มค่า รวมทั้งพัฒนาและสนับสนุนให้มีการผลิตและการใช้พลังงานทางเลือกเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงด้านพลังงานอย่างยั่งยืน	• ส่งเสริมการใช้พลังงานแสงอาทิตย์ในการผลิตไฟฟ้าภาคครัวเรือนและกิจกรรมทางการเกษตร เพื่อเพิ่มรายได้ให้กับประชาชนและชุมชน และเพิ่มพลังงานสีเขียวตามความต้องการของทุกภาคส่วน	๒
	• ส่งเสริมและสนับสนุนการใช้พลังงานสะอาด อาทิ พลังงานแสงอาทิตย์ในชุมชน และหน่วยงานของรัฐ การใช้นโยบายไฟฟ้าและระบบขนส่งสาธารณะ	๕
	• เพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงานในภาคอุตสาหกรรม	๕
มาตรา ๗๓ รัฐพึงจัดให้มีมาตรการหรือกลไกที่ช่วยให้เกษตรกรประกอบเกษตรกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ได้ผลผลิตที่มีปริมาณและคุณภาพสูง มีความปลอดภัย โดยใช้ต้นทุนต่ำและสามารถแข่งขันในตลาดได้ และพึงช่วยเหลือเกษตรกรผู้ยากไร้ให้มีที่ทำกิน โดยการปฏิรูปที่ดิน หรือวิธีอื่นใด	• บริหารจัดการราคาสินค้าเกษตรให้อยู่ในระดับที่เหมาะสมควบคู่กับการสร้างโอกาสในการสร้างรายได้และความสามารถในการแข่งขันแก่ผู้ค้ารายย่อย ผู้ประกอบการรวมถึงเกษตรกรและชุมชนในท้องถิ่นให้มั่นคงแข็งแรงขึ้น • กำหนดมาตรการมิให้นำเข้าสินค้าเกษตรที่มีการเผาจากประเทศเพื่อนบ้านเพื่อลดปัญหาฝุ่นละออง PM_{2.5} • พัฒนาระดับวิถีเกษตรกรไปสู่เกษตรกรรุ่นใหม่ที่เป็นมิตรต่อ	๒ ๓ ๕

[illegible]

หมวด ๖ แผนนโยบายแห่งรัฐ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	นโยบายของรัฐบาล	หน้า
มาตรา ๗๕ รัฐพึงจัดระบบเศรษฐกิจให้ประชาชนมีโอกาสได้รับประโยชน์จากความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจไปพร้อมกันอย่างทั่วถึง เป็นธรรม และยั่งยืน สามารถพึ่งพาตนเองได้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การจัดการผูกขาดทางเศรษฐกิจที่ไม่เป็นธรรม และพัฒนาความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจของประชาชนและประเทศ รัฐต้องไม่ประกอบกิจการที่มีลักษณะเป็นการแข่งขันกับเอกชน เว้นแต่กรณีที่มีความจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการรักษาความมั่นคงของรัฐ การรักษาผลประโยชน์ส่วนรวม การจัดให้มีสาธารณูปโภค หรือการจัดทำบริการสาธารณะ รัฐพึงส่งเสริม สนับสนุน ค้ำจุน และสร้างเสถียรภาพให้แก่ระบบสหกรณ์ประเภทต่าง ๆ และกิจการวิสาหกิจขนาดย่อมและขนาดกลางของประชาชนและชุมชน ในการพัฒนาประเทศ รัฐพึงคำนึงถึงความสมดุลระหว่างการพัฒนาด้านวัตถุกับการพัฒนาด้านจิตใจ และความอยู่เย็นเป็นสุขของประชาชน ประกอบกัน	• วางรากฐานของประเทศ การขับเคลื่อนการพัฒนาความสามารถในการแข่งขันของประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	๒
	• สร้างระบบเศรษฐกิจที่โปร่งใส เป็นธรรม และยั่งยืน	๒
	• สร้างโอกาสในการสร้างรายได้และความสามารถในการแข่งขันแก่ผู้ค้ารายย่อย ผู้ประกอบการ รวมถึงเกษตรกร และชุมชนในท้องถิ่นให้มั่นคง แข็งแรง ขึ้น ผ่าน กลไกความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และท้องถิ่น	๒
	• แก้ไขปัญหาหนี้สินและเพิ่มสภาพคล่องบนพื้นฐานความเสี่ยงที่เป็นธรรมระหว่างสถาบันการเงินและผู้กู้ โดยช่วยเหลือและแก้ไขปัญหานี้รายบุคคลในระบบรายละเอียดไม่เกินหนึ่งแสนบาทและเพิ่มสภาพคล่องให้แก่ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) รายละเอียดไม่เกินหนึ่งล้านบาท	๒-๓
	• สร้างระบบการเข้าถึงแหล่งเงินทุนให้กับลูกหนี้ที่มีวินัยในการชำระหนี้โดยสม่ำเสมอ • สร้างโอกาสทางธุรกิจให้ผู้ประกอบการ SMEs	๓

หมวด ๖ แผนนโยบายแห่งรัฐ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	นโยบายของรัฐบาล	หน้า
	ในการจัดซื้อจัดจ้างของภาครัฐ และภาครัฐขนาดใหญ่	
	• จัดตั้งทีมไทยแลนด์ เพื่อยกระดับการค้าเสรีกับคู่ค้าเดิม และดำเนินการเชิงรุกในการเปิด ตลาดใหม่เพิ่มขึ้น	๓
	• ดูแลและสนับสนุน ผู้ประกอบการโดยเฉพาะ SMEs และเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบ รุนแรงจากมาตรการภาษี ของสหรัฐอเมริกา การสกัดปัญหา การสวมสิทธิ์ถิ่นกำเนิดสินค้า และป้องกันการทุ่มตลาด ร่วมมือกับภาคเอกชน ในการเจรจายาละเอียด รายสินค้าที่เกิดขึ้นจากมาตรการภาษี ของสหรัฐอเมริกาเพื่อเตรียมการ รองรับมาตรการด้านการค้า ของสหรัฐอเมริกา	๓
	• สร้างสภาพแวดล้อม การลงทุนที่ทันสมัยและเอื้อ ต่อการแข่งขันในปัจจุบัน และอนาคต โดยปรับปรุง กฎระเบียบและขั้นตอน การอนุญาตให้สะดวก โปร่งใส และเป็นมิตรต่อผู้ประกอบการ ปรับระบบส่งเสริม การลงทุนจากต่างประเทศ ในอุตสาหกรรมเป้าหมาย	๓

หมวด ๖ แนวนโยบายแห่งรัฐ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	นโยบายของรัฐบาล	หน้า
	ส่งเสริมให้นักลงทุนจากต่างประเทศจัดตั้งบริษัทร่วมทุนกับบริษัทของไทยและสร้างห่วงโซ่การผลิตภายในประเทศจากผู้ประกอบการไทยเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการยกระดับศักยภาพของผู้ประกอบการในประเทศ	๓
มาตรา ๗๖ รัฐพึงพัฒนาระบบการบริหารราชการแผ่นดินทั้งราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่น และงานของรัฐอย่างอื่น ให้เป็นไปตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี โดยหน่วยงานของรัฐต้องร่วมมือและช่วยเหลือกันในการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดิน การจัดทำบริการสาธารณะ และการใช้จ่ายเงินงบประมาณมีประสิทธิภาพสูงสุด เพื่อประโยชน์สุขของประชาชน รวมตลอดทั้งพัฒนาเจ้าหน้าที่ของรัฐให้มีความซื่อสัตย์สุจริต และมีทัศนคติเป็นผู้ให้บริการประชาชนให้เกิดความสะดวก รวดเร็ว ไม่เลือกปฏิบัติ และปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ รัฐพึงดำเนินการให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของหน่วยงานของรัฐ ให้เป็นไปตามระบบคุณธรรม โดยกฎหมายดังกล่าวอย่างน้อยต้องมีมาตรการป้องกันมิให้ผู้ใดใช้อำนาจ หรือกระทำการโดยมิชอบที่เป็นการก้าวก่ายหรือแทรกแซงการปฏิบัติหน้าที่หรือกระบวนการแต่งตั้งหรือการพิจารณาความดีความชอบของเจ้าหน้าที่ของรัฐ รัฐพึงจัดให้มีมาตรฐานทางจริยธรรม เพื่อให้หน่วยงานของรัฐใช้เป็นหลักในการกำหนดประมวล	- บริหารราชการแผ่นดินบนพื้นฐานของธรรมาภิบาล - สร้างโอกาสในการสร้างรายได้และความสามารถในการแข่งขันแก่ผู้ค้ารายย่อย ผู้ประกอบการ รวมถึงเกษตรกรและชุมชนในท้องถิ่นให้มั่นคงแข็งแรงขึ้นผ่านกลไกความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และท้องถิ่น - เร่งรัดการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลที่เชื่อมโยงกันทั้งระบบควบคู่กับการผลักดันการเปิดเผยข้อมูลเปิดของภาครัฐ และเสนอร่างกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการยกระดับการบริหารภาครัฐให้ทันสมัย มีประสิทธิภาพ และอำนวยความสะดวกให้ภาคธุรกิจและประชาชน - บูรณาการทำงานร่วมกันอย่างแท้จริงระหว่างหน่วยงานของรัฐ ภาคเอกชน และ	๑ ๒ ๕ ๕

[illegible]

หมวด ๖ แนวนโยบายแห่งรัฐ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	นโยบายของรัฐบาล	หน้า
ในการดำเนินการตามขั้นตอนต่าง ๆ ที่บัญญัติไว้ในกฎหมายให้ชัดเจน และพึงกำหนดโทษอาญาเฉพาะความผิดร้ายแรง		
มาตรา ๗๘ รัฐพึงส่งเสริมให้ประชาชนและชุมชนมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศด้านต่าง ๆ การจัดทำบริการสาธารณะทั้งในระดับชาติ และระดับท้องถิ่น การตรวจสอบการใช้อำนาจอรัฐ การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ รวมตลอดทั้งการตัดสินใจทางการเมือง และการอื่นใดบรรดาที่อาจมีผลกระทบต่อประชาชนหรือชุมชน	• ยึดมั่นการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข • สนับสนุนการจัดทำประชามติ และการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญโดยรับฟังเสียงของพี่น้องประชาชน และสร้างการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน • ส่งเสริมให้ประชาชนทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในโครงการขนาดใหญ่ • สนับสนุนให้มีการเปิดเผยข้อมูลและสร้างการมีส่วนร่วมในการควบคุมและแก้ไขปัญหาด้านมลพิษ	๑ ๒ ๖ ๖

ยุทธศาสตร์ชาติ	นโยบายของรัฐบาล	หน้า
ด้านความมั่นคง มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญ คือ ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข เน้นการบริหารจัดการสภาวะแวดล้อมของประเทศให้มีความมั่นคงปลอดภัย เเอกราช อธิปไตย และมีความสงบเรียบร้อยในทุกระดับ	• สร้างความมั่นคง ความสงบเรียบร้อยและสันติสุขให้เกิดขึ้นกับประเทศชาติบ้านเมือง และการเสริมสร้างความไว้วางใจจากประชาชน	๒
	• สนับสนุนการจัดทำประชาคมติ และ การ แก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญโดยรับฟังเสียงของพี่น้องประชาชน และสร้างการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน	๒
	• สร้างความปลอดภัยและอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว ปราบปรามการฉ้อโกงและหลอกลวงนักท่องเที่ยว	๓
	• เร่งแก้ไขปัญหากรณีพิพาทระหว่างไทยและกัมพูชาด้วยแนวทางสันติภาพ	๔
	• รักษาไว้ซึ่งอธิปไตยและเขตแดนที่เป็นของไทยโดยชอบธรรมตามเส้นเขตแดนที่เป็นสากล	๔
	• ยุติความขัดแย้งผ่านกลไกการเจรจาทางการทูตที่เหมาะสมควบคู่กับการป้องกันประเทศที่เข้มแข็ง	๔
	• ดำเนินนโยบายต่างประเทศในเชิงรุกที่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก รวมทั้งเสริมสร้างความมั่นใจและสถานะของไทยในเวทีระหว่างประเทศ	๔

ยุทธศาสตร์ชาติ	นโยบายของรัฐบาล	หน้า
	• เร่งแก้ไขปัญหาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยรัฐบาลจะเร่งรัดปรับแนวทางการดำเนินงานเพื่อให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม	๔
	• ปรับปรุงการพนันผิดกฎหมายทุกรูปแบบอย่างจริงจัง ไม่สนับสนุนให้มีการประกอบธุรกิจการพนันทุกชนิดให้เป็นธุรกิจที่ถูกกฎหมาย ไม่สนับสนุนเอนเทอร์เทนเมนต์คอมเพล็กซ์ที่มีธุรกิจการพนัน รวมถึงการพนันที่แฝงมาในรูปของกีฬา อาทิ โป๊กเกอร์	๔
	• จัดทุจริตและประพฤติมิชอบอย่างเด็ดขาดและจริงจัง โดยร่วมมือกับสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม เพื่อยกระดับความเชื่อมั่นของประชาชนและนานาชาติ	๔
	• เร่งติดตั้งเครื่องมือเตือนภัยและพัฒนาเครือข่ายการเตือนภัยพิบัติโดยเฉพาะในพื้นที่ที่มีความเสี่ยงสูง เยียวยา และฟื้นฟูให้ประชาชนผู้ประสบภัยโดยเร่งด่วน	๕

ยุทธศาสตร์ชาติ	นโยบายของรัฐบาล	หน้า
ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน มีเป้าหมายการพัฒนาที่มุ่งเน้นการยกระดับศักยภาพของประเทศในหลากหลายมิติ บนพื้นฐานแนวคิด ๓ ประการ ได้แก่ (๑) “ต่อยอดอดีต” (๒) “ปรับปรุงปัจจุบัน” และ (๓) “สร้างคุณค่าใหม่ในอนาคต”	• วางรากฐานของประเทศ การขับเคลื่อนการพัฒนาความสามารถในการแข่งขันของประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตลอดจนการสร้างระบบเศรษฐกิจที่โปร่งใส เป็นธรรม และยั่งยืน	๒
	• บริหารจัดการราคาสินค้าเกษตรให้อยู่ในระดับที่เหมาะสมควบคู่กับการสร้างโอกาสในการสร้างรายได้และความสามารถในการแข่งขันแก่ผู้ค้ารายย่อย ผู้ประกอบการ รวมถึงเกษตรกรและชุมชนในท้องถิ่นให้มั่นคงแข็งแรงขึ้นผ่านกลไกความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และท้องถิ่น	๒
	• ส่งเสริมการใช้พลังงานแสงอาทิตย์ในการผลิตไฟฟ้าภาคครัวเรือนและกิจกรรมทางการเกษตร เพื่อเพิ่มรายได้ให้กับประชาชนและชุมชน และเพิ่มพลังงานสีเขียวตามความต้องการของทุกภาคส่วน	๒
	• จัดทำมาตรการกระตุ้นให้นักท่องเที่ยวไทยหันกลับมาเที่ยวในประเทศเพิ่มขึ้นในช่วงที่เหลือของปี ๒๕๖๘ โดยให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยวเมืองรอง	๓

ยุทธศาสตร์ชาติ	นโยบายของรัฐบาล	หน้า
	• จูงใจให้ภาคเอกชนปรับปรุงโรงแรมที่พักและแหล่งท่องเที่ยวผ่านกลไกภาษี	๓
	• ดึงดูดชาวต่างชาติให้พำนักรในประเทศไทยระยะยาวและเพิ่มการใช้จ่ายต่อหัวของนักท่องเที่ยวมากขึ้น	๓
	• เร่งแก้ไขปัญหาผลกระทบจากสงครามการค้า โดยจัดตั้งทีมไทยแลนด์เพื่อยกระดับการค้าเสรีกับคู่ค้าเดิมและดำเนินการเชิงรุกในการเปิดตลาดใหม่เพิ่มขึ้น	๓
	• ผลักดันให้ประเทศไทยเข้าเป็นสมาชิกองค์การเพื่อความร่วมมือและการพัฒนาทางเศรษฐกิจ (Organization for Economic Co-operation and Development)	๓
	• ดูแลและสนับสนุนผู้ประกอบการโดยเฉพาะ SMEs และเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบรุนแรงจากมาตรการภาษีของสหรัฐอเมริกา การสกัดปัญหาการสวมสิทธิ์ถิ่นกำเนิดสินค้าและป้องกันการทุ่มตลาดร่วมมือกับภาคเอกชนในการเจรจายลเยียดรายสินค้าที่เกิดขึ้นจากมาตรการภาษีของสหรัฐอเมริกาเพื่อเตรียมการรองรับมาตรการด้านการค้าของสหรัฐอเมริกา	๓

ยุทธศาสตร์ชาติ	นโยบายของรัฐบาล	หน้า
	• สร้างสภาพแวดล้อมการลงทุนที่ทันสมัยและเอื้อต่อการแข่งขันในปัจจุบันและอนาคต โดยปรับปรุงกฎระเบียบและขั้นตอนการอนุญาตให้สะดวก โปร่งใส และเป็นมิตรต่อผู้ประกอบการ ปรับระบบส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศในอุตสาหกรรมเป้าหมาย โดยเฉพาะอุตสาหกรรมดิจิทัลและปัญญาประดิษฐ์ เซมิคอนดักเตอร์ และอิเล็กทรอนิกส์ขั้นสูง ยานยนต์สมัยใหม่ อาหารแห่งอนาคต พลังงานสะอาด และอุตสาหกรรมชีวภาพ รวมทั้งส่งเสริมให้นักลงทุนจากต่างประเทศจัดตั้งบริษัทร่วมทุนกับบริษัทของไทย และสร้างห่วงโซ่การผลิตภายในประเทศจากผู้ประกอบการไทย	๓
	• ริเริ่มเสนอกฎหมายที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจแพลตฟอร์มดิจิทัลและผลักดันการปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์ให้สอดคล้องกับเทคโนโลยีดิจิทัลที่เปลี่ยนไป	๖
	• วางรากฐานการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจของประเทศไปสู่ยุคใหม่ จากเดิมที่เน้น “ปริมาณ” ไปสู่การสร้าง	๖

ยุทธศาสตร์ชาติ	นโยบายของรัฐบาล	หน้า
	“มูลค่า” โดยยกระดับภาคเกษตรกรรมของไทยไปสู่เกษตรอัจฉริยะ • วางรากฐานเพื่อให้ภาคเอกชน โดยเฉพาะ SMEs ก้าวทันโลก ควบคู่กับการยกระดับโครงสร้างสู่อุตสาหกรรมเป้าหมาย • พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และระบบสาธารณูปโภค ให้รองรับการพัฒนาประเทศ • กำกับให้มีการจัดสรรและการใช้ประโยชน์คลื่นความถี่ สิทธิในการเข้าใช้วงโคจรดาวเทียม ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ต่อประชาชนและประเทศโดยรวม • ส่งเสริมบทบาทภาคเอกชน ในการลงทุนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ของประเทศ เพื่อส่งเสริมการลงทุน และลดภาระหนี้สาธารณะ ของประเทศในระยะยาว	๖ ๖ ๖ ๗
ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญเพื่อพัฒนาคนในทุกมิติ และในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ	• ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ในการเรียนรู้ทักษะใหม่ (Reskill) และการเพิ่มทักษะ (Upskill) เพื่อเพิ่มผลิตภาพ (Productivity) และสร้างโอกาสให้คนไทยมีรายได้มากขึ้น • ดำเนินมาตรการป้องกันและขจัดการบ่อนทำลายพระพุทธศาสนา และศาสนาอื่น • ผลักดันกฎหมายที่เกี่ยวข้อง กับการปฏิรูประบบการศึกษา	๒ ๕ ๖

ยุทธศาสตร์ชาติ	นโยบายของรัฐบาล	หน้า
	เช่น กฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ เป็นต้น เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงของนวัตกรรม การเรียนรู้ ซึ่งจะทำให้คนไทยมีความรู้และทักษะที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตและสอดคล้องกับสังคมในอนาคต • ใช้สื่อและสื่อสารมวลชนในการปลูกฝังค่านิยมและวัฒนธรรมที่ดีของคนในสังคม • พัฒนาบริการสาธารณสุขที่มีคุณภาพควบคู่กับการส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นและการแพทย์แผนไทย • ส่งเสริมและพัฒนาการสร้างเสริมสุขภาพ เพื่อให้คนไทยมีสุขภาพทางกายและจิตใจที่ดี	๖ ๖ ๖
ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม มีเป้าหมายการพัฒนาที่ให้ความสำคัญกับการสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติ การกระจายศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคม และการดึงเอาพลังของภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งภาคเอกชน ประชาสังคม ชุมชนท้องถิ่น มาร่วมขับเคลื่อน	• กระจายรายได้ให้กับพี่น้องประชาชนในการใช้ชีวิตประจำวัน อาทิ ค่าพลังงาน ค่าน้ำดื่มสะอาด ค่าโดยสาร ค่าผ่านทาง เพื่อให้มีกำลังในการใช้จ่ายใช้สอยมากขึ้น โดยจัดทำโครงการคนละครึ่ง • แก้ไขปัญหาหนี้สิน และเพิ่มสภาพคล่องบนพื้นฐานความเสี่ยงที่เป็นธรรมระหว่างสถาบันการเงินและผู้กู้ โดยช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาหนี้รายบุคคลในระบบรายละไม่เกินหนึ่งแสนบาท และเพิ่มสภาพคล่องให้แก่ผู้ประกอบการ SMEs รายละไม่เกินหนึ่งล้านบาท	๒ ๒-๓

ยุทธศาสตร์ชาติ	นโยบายของรัฐบาล	หน้า
	• สร้างระบบการเข้าถึงแหล่งเงินทุนให้กับลูกหนี้ที่มีวินัยในการชำระหนี้โดยสม่ำเสมอ	๓
	• ให้ความรู้ทางการเงิน นวัตกรรมและเทคโนโลยีสมัยใหม่แก่ประชาชนและผู้ประกอบการ	๓
	• เพิ่มโอกาสการออมของประชาชนรายย่อยให้ประชาชนทุกคนมีสิทธิซื้อพันธบัตรรัฐบาลโดยสะดวก	๓
	• พัฒนาผลิตภัณฑ์สลากเพื่อการออม โดยกันเงินจำนวนหนึ่งให้ผู้ซื้อสลากที่ไม่ถูกรางวัลให้มีเงินออมอันเกิดจากเงินที่กันไว้	๓
	• ดำเนินการให้คนไทยทุกช่วงวัยทุกกลุ่ม เข้าถึงสิทธิการศึกษาและระบบสาธารณสุขอย่างทั่วถึงเท่าเทียม	๖
	• กำหนดผังเมืองและการบังคับใช้เป็นกฎหมายเพื่อให้การพัฒนาพื้นที่เป็นไปอย่างเหมาะสม	๖
ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญเพื่อนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในทุกมิติทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม ธรรมภิบาล และความเป็นหุ้นส่วนความร่วมมือระหว่างกันทั้งภายในและภายนอกประเทศอย่างบูรณาการ	• ดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อลดปัญหามลพิษทางธรรมชาติ	๒
	• อนุรักษ์ ป่า ป่าชุมชน และรักษาทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่อย่างยั่งยืน และส่งเสริมการใช้พื้นที่ป่าและป่าชุมชนอย่างถูกต้อง รวมถึงการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำอย่างเป็นระบบ เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ	๕

ยุทธศาสตร์ชาติ	นโยบายของรัฐบาล	หน้า
	• ผลักดันสังคมคาร์บอนต่ำ โดยประกาศให้ไทยบรรลุเป้าหมายการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิให้เป็นศูนย์ ภายในปีพุทธศักราช ๒๕๙๓ (คริสต์ศักราช ๒๐๕๐)	๕
	• ส่งเสริมและสนับสนุนการใช้พลังงานสะอาด รวมถึงเพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงาน โดยเฉพาะในภาคอุตสาหกรรม	๕
	• พัฒนาระดับวิถีเกษตรกรไปสู่เกษตรกรรุ่นใหม่ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยเน้นการป้องกันและลดการเผาในภาคการเกษตร เพื่อลดปัญหาฝุ่นละออง PM_{2.5}	๕
	• จัดตั้งตลาดซื้อขายคาร์บอนเครดิตที่ได้มาตรฐานสากล และผลักดันกฎหมายด้านสิ่งแวดล้อมที่สำคัญให้มีผลบังคับใช้โดยเร็ว	๕
	• สืบสานต่อยอดโครงการพระราชดำริและโครงการตามแนวพระราชดำริ เพื่อความยั่งยืนในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	๖
	• สนับสนุนให้มีการเปิดเผยข้อมูล และสร้างการมีส่วนร่วมในการควบคุมและแก้ไขปัญหาด้านมลพิษ	๖

ยุทธศาสตร์ชาติ	นโยบายของรัฐบาล	หน้า
ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญเพื่อปรับเปลี่ยนภาครัฐที่ยึดหลัก “ภาครัฐของประชาชนเพื่อประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม”	สนับสนุนการจัดทำประชามติและการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ โดยรับฟังเสียงของพี่น้องประชาชน และสร้างการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน	๒
	ทำประชามติเพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพิจารณาตัดสินใจให้ ความ เห็น ต่อการยกเลิกบันทึกความเข้าใจ (MoU) ระหว่างไทย-กัมพูชา	๔
	รักษาหลักนิติธรรมอย่างเคร่งครัด โดยให้ถือว่าการกระทำของเจ้าพนักงานของรัฐในกรณี (๑) ละเว้นการบังคับใช้กฎหมายในการดำเนินการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด บ่อนการพนัน และการพนันออนไลน์ อาชญากรรมข้ามชาติ ภัยไซเบอร์ การสร้างข่าวปลอมและการหลอกลวงประชาชนในรูปแบบต่าง ๆ และ (๒) การนำกฎหมายและหน่วยงานของรัฐไปใช้เพื่อประโยชน์ทางการเมือง เป็นการทำความผิดทางวินัยร้ายแรงและต้องดำเนินการทางอาญาอย่างเด็ดขาด	๔
	ดำเนินการแก้ไขพระราชบัญญัติการพนันและกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้อง เพื่อควบคุมและลดการอนุญาตการเล่นการพนันให้ได้มากที่สุด	๔

ยุทธศาสตร์ชาติ	นโยบายของรัฐบาล	หน้า
	• เร่งรัดการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลที่เชื่อมโยงกันทั้งระบบควบคู่กับการผลักดันการเปิดเผยข้อมูลเปิดของภาครัฐ และเสนอร่างกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการยกระดับการบริหารภาครัฐให้ทันสมัย มีประสิทธิภาพและอำนวยความสะดวกให้ภาคธุรกิจและประชาชน	๕
	• บูรณาการทำงานร่วมกันอย่างแท้จริงระหว่างหน่วยงานของรัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาสังคม รวมถึงสามารถรองรับการบริหารราชการแบบจำลองเสมือนจริง (Sandbox) และการบริหารจัดการภาวะวิกฤตอย่างเป็นระบบ	๕
	• ยกเลิกกฎหมาย กฎระเบียบที่เป็นอุปสรรคและสร้างภาระที่ไม่จำเป็นแก่ประชาชนและภาคธุรกิจที่เรียกว่ากิโยติน (Guillotine)	๖
	• พัฒนาระบบรายได้และบริหารสินทรัพย์ของภาครัฐให้เข้มแข็ง	๖
	• สร้างความเชื่อมั่นในการดำเนินนโยบายการคลังให้น่าเชื่อถือ มีวินัย โปร่งใส มีประสิทธิภาพ คุ่มค่า และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อประเทศโดยรวม ภายใต้กรอบวินัยการเงินการคลังและการเสริมสร้างเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ	๗